

Utjecaj poreza na promet na prodaju motornih vozila u RH

Parat, Toni

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:546583>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

Završni rad

**Utjecaj poreza na promet na prodaju motornih
vozila u RH**

Mentor:

prof.dr.sc. Nikša Nikolić

Student:

Toni Parat, 1165062

Split, rujana, 2019.

SADRŽAJ:

1.	Uvod.....	3
	1.1. Definicija problema.....	3
	1.2. Cilj rada	3
	1.3. Metode rada	3
	1.4. Struktura rada.....	3
2.	Oporezivanje motornih vozila u EU	5
3.	Oporezivanje motornih vozila u RH	8
4.	Naknade na motorna vozila u RH	13
5.	Utjecaj poreza na promet na prodaju motornih vozila u RH	15
	5.1. PPMV	15
	5.1.1. Predmet oporezivanja	15
	5.1.2. Porezni obveznik	16
	5.1.3. Nastanak porezne obveze	16
	5.1.4. Način obračuna.....	17
	5.2. Prijava PPMV-a	21
	5.3. Trend kretanja PPMV-a.....	25
	5.4. Utjecaj PPMV-a i ekonomskih faktora na prodaju vozila u RH.....	29
	5.4.1. Utjecaj BDP-a na prodaju vozila.....	30
	5.4.2. Utjecaj nezaposlenosti na prodaju vozila	31
	5.4.3. Utjecaj kamatne stope na prodaju vozila.....	33
	5.4.4. Utjecaj turizma na prodaju vozila	33
	5.4.5. Utjecaj PPMV-a na prodaju vozila.....	35
6.	Zaključak.....	38
7.	Literatura.....	39
	Popis tablica	40
	Popis grafova	40
	Popis slika.....	41
	Sažetak.....	42
	Summary	42

1. Uvod

1.1. Definicija problema

Porez na promet spada u neizravne poreze i značajan je izvor punjenja državnih proračuna. Porezi općenito su podložni brojnim promjenama i često znaju biti predmet rasprava. Problem istraživanja je određivanje utjecaja promjena poreza na promet na prodaju motornih vozila, te značaju ovih promjena u usporedbi sa drugim činiteljima koji djeluju na odluke o kupnji motornih vozila. Posebna pažnja će se primjeniti posebnom porezu na motorna vozila i njegovom utjecaju na prodaju automobila. Jedinstveni pristup obračuna navedenog poreza vrijedi za sve marke motornih vozila. Prilikom proučavanja navedenog problema kao ogledni primjer iz poslovnog svijeta, poslužiti će motorna vozila marke Suzuki.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je ukazati na djelovanje poreza na promet kod kupnje motornog vozila, komparirati značaj promjena ovog poreza sa drugim utjecajnim činiteljima kod kupnje te potkrijepiti to na konkretnim primjerima u RH.

1.3. Metode rada

Metode rada koje će biti primijenjene za izradu završnog rada su analiza i sinteza, indukcija i dedukcija, klasifikacija, povijesna metoda, statistička metoda i deskriptivna metoda te istraživanje za stolom prikupljanjem sekundarnih podataka.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od ukupno šest poglavlja.

U prvom poglavlju navedena je definicija problema, objašnjen je cilj rada te su navedene metode koje su se primjenjivale u izradi uz kratki pregled strukture rada.

Drugo poglavlje obuhvaća teorijski aspekt i način oporezivanja motornih vozila u EU na primjeru zemlje članice EU koja dijeli slične ekonomske karakteristike (BDP po stanovniku, kvaliteta života) kao i RH.

U trećem poglavlju su navedene i pojašnjene vrste poreza na motorna vozila u Republici Hrvatskoj, koje se plaćaju prilikom kupnje novog ili rabljenog vozila, bilo od strane fizičke ili pravne osobe.

Slijedi četvrto poglavlje u kojem su obrađene naknade i trošarine na motorna vozila u Republici Hrvatskoj, a koje se plaćaju prilikom kupnje i registracije novog vozila.

Peto poglavlje se detaljno bavi posebnim porezom na motorna vozila (PPMV). Definirati će se što je PPMV, njegov predmet oporezivanja, tko je porezni obveznik, kada nastaje porezna obveza, način obračuna i prijave. Provest će se analiza trenda kretanja PPMV-a na primjeru marke Suzuki za modele motornih vozila Swift i SX4 i napraviti usporedba s promjenom zakona. Također će se napraviti analiza utjecaja promjene poreza i drugih ekonomskih faktora na prodaju motornih vozila. Faktore koje ćemo usporediti s prodajom motornih vozila su BDP po stanovniku, nezaposlenost, kretanje kamatne stope i razvoj turizma.

U šestom poglavlju, na temelju svih provedenih metoda istraživanja i rezultata koji su prikupljeni tijekom pisanja završnog rada donijeti će se zaključak te dati osvrt na zadanu problematiku,

2. Oporezivanje motornih vozila u EU

Porez na promet spada u neizravne poreze, odnosno plaća ga kupac pri svakoj kupovini robe, ali je prodavatelj odgovoran za njegovo obračunavanje i uplatu u državni proračun. Prihod državnog proračuna obuhvaća oporezivanje PDV-om, porezom na dobit kao i oporezivanje posebnim porezom i trošarinama. Posebnim porezom osim motornih vozila oporezuju se i bezalkoholna pića, dok se trošarinskim porezima oporezuje alkohol, alkoholna pića, duhanske prerađevine, energenti i električna energija. Prihod od oporezivanja motornih vozila značajan je izvor prihoda za državne proračune svih članica EU. Iznos koji se godišnje prikupi putem ovih poreza je u porastu. U EU svaka članica ima jedinstven sustav oporezivanja motornih vozila. Države se služe različitim kriterijima prilikom oporezivanja. Neke članice imaju jednak kriterij za sve kategorije vozila, dok je kod drugih svaka kategorija vozila zasebna. Također neke članice imaju kategorije koje se stimuliraju ili su neoporezive (npr. električna vozila) dok druge tretiraju sva vozila na jednak način. Svim članicama zajednička je glavna podjela na tri skupine poreza, a to su:

- PDV / VAT,
- PPMV / Registration Tax,
- Porez na vlasništvo / Taxes on ownership.

Pri kupnji vozila u svim članicama EU se plaća *PDV / VAT*. Iznos koji se plaća je iznos standardne stope koji je na snazi u toj zemlji. Europska Unija pojašnjava da se PDV plaća u zemlji gdje je registrirano vozilo, a ne u zemlji gdje je kupljeno.¹

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK
21 6 [m]	20	21	25	19	20	23	24	21	20	25	22 4 [m]	19	21	21	17	27	18	21	20	23	23	19	22	20	24	25	20

Slika 1: PDV izražen u postotnim poenima u zemljama u članicama EU

Izvor: Europska Komisija, https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat_en

¹ Izvor s interneta: Europa, raspoloživo na: https://europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/cars/vat-buying-selling-cars/index_en.htm#business-new [23.7.2019.]

Sa slike 1 se vidi da u Mađarskoj standardna stopa PDV iznosi 27%. Isti taj iznos se plaća prilikom oporezivanja motornih vozila.

PPMV / Registration Tax je uveden na razini cijele Europske unije, dok ga je Republika Hrvatska implementirala u svoje zakone nakon pristupa istoj. Iz službenog lista europskih zajednica proizlazi se da ga je donijela Direktiva Vijeća 28.03.1983. godine pod nazivom „O oslobodenju od poreza unutar Zajednice za određena prijevozna sredstva koja se privremeno uvoze iz jedne države članice u drugu (83/182/EEZ)“. Navedeni porez ima drugačiji naziv u svakoj članici zasebno, npr. u Irskoj se zove „Motor vehicle excise duties“, Italiji „Tassa sulla circolazione degli autoveicoli“, Luksemburgu „Taxe sur les véhicules automoteurs“, Nizomeskoj „Motorrijtuigenbelasting“, UK „Vehicle excise duty“. ²

Primjerice u Mađarskoj se PPMV plaća prilikom prve registracije vozila. Isključivo ovisi o kapacitetu cilindra motora i razredima zaštite okoliša u skladu s EU emisijskim standardima (slike 2). Ova naknada se ne plaća za ekološki prijateljska vozila, kao što su električna. Prilikom prve registracije rabljenih vozila u Mađarskoj se također plaća navedeni porez, kao i u RH u kojoj postoji redukcijски faktor cijene ovisno o datumu prve registracije.

Tax category	Engine (cc)	Euro 5	Euro 4	Euro 3	Euro 2	Euro 1 or lower
1	Below B1,100, D1,300	45,000	180,000	270,000	360,000	540,000
2	B1,100, D1,300	65,000	260,000	390,000	520,000	780,000
3	B1,400, D1,500	85,000	340,000	510,000	680,000	1,020,000
4	B1,600, D1,700	135,000	540,000	810,000	1,080,000	1,620,000
5	B1,800, D2,000	185,000	740,000	1,100,000	1,480,000	2,220,000
6	B2,000, D2,500	265,000	1,060,000	1,590,000	2,120,000	3,180,000
7	Above B2,500, D3,000	400,000	1,600,000	2,400,000	3,200,000	4,800,000
	Above B3,000, D3,500	–	–	–	6,000,000	8,000,000
8	Electric vehicle	0	–	–	–	–
9	Hybrid	76,000	–	–	–	–
2011 year: only the lowest tax (it was for Euro 4 engine), just for comparison						

Slika 2: Registracijski porez u Mađarskoj, prikazan u mađarskim forintama

Izvor: ACEA, <https://www.acea.be/industry-topics/tag/category/taxation>

² Službeni list europskih zajednica I. 105/59

Iz slike 2 vidljivo je da je porez na registraciju vozila manji za vozila koja su ekološki manje štetna i imaju manji motor.

Porez na vlasništvo se u većini zemalja EU plaća jedan put godišnje i to prilikom registracije. U RH bi to bio Porez na cestovna vozila. „European Automobile Manufacturers Association“ (ACEA) pojašnjava kako se primjenjuju različite stope obračuna i iznos plaćanja za komercijalna vozila ili putnička vozila.³

Za primjer ćemo uzeti ponovno Mađarsku gdje se pod ovom vrstom poreza obračunava porez na motorno vozilo jedanput godišnje prema tablici sa slike 3. Navedeni porez se različito obračunava za osobna vozila, autobuse i kamione. Iznos kod osobnih vozila ovisi o snazi vozila u kW i starosti vozila, dok se za autobuse i kamione obračunava po težini vozila (uz postojanje opcije smanjenja iznosa ovisno o ekološkoj normi). Cijene su izražene u mađarskim forintama (HUF).

Passenger car less than 4 years old	HUF 345/kW
Passenger car 4-7 years old	HUF 300/kW
Passenger car 8-11 years old	HUF 230/kW
Passenger car 12-15 years old	HUF 185/kW
Passenger car 16 years old or older	HUF 140/kW
Bus, coach or truck	HUF 1,200/100kg
Other non-passenger vehicle or semi-trailer	HUF 1,380/100kg
Passenger car with E registration plate	HUF 10,000
Truck with E registration plate	HUF 46,000
Vehicle with P registration plate	HUF 230,000

Slika 3: Mađarska, Porez na motorno vozilo

Izvor: ACEA, <https://www.acea.be/industry-topics/tag/category/taxation>

Porez na vlasništvo se oporezuju nižim stopama ukoliko je vozilo starije i ima manju snagu motora.

³ Izvor s interneta: ACEA, raspoloživo na: <https://www.acea.be/industry-topics/tag/category/taxation> [23.7.2019.]

3. Oporezivanje motornih vozila u RH

Prilikom kupnje novih vozila plaćaju se porezi, naknade i davanja državi. Što podrazumijeva da veliki udio u cijeni vozila osim proizvođaču i trgovcu ide i državi. Primjer poreza koji se plaćaju su:

- PDV,
- PPMV,
- Porez na cestovna vozila,
- Porez na uvoz,
- Porez na promjenu vlasništva.

PDV ili *porez na dodanu vrijednost* se plaća prilikom kupnje novog ili rabljenog vozila. Sukladno Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (2013), opća stopa PDV-a u Republici Hrvatskoj je 25%, navedena vrijedi i kod prodaje automobila.

PPMV ili *posebni porez na motorna vozila* je porez koji je stupio na snagu 1. srpnja 2013. godine i usklađen je s pravnom stečevinom Europske unije, odnosno Direktivom Vijeća 83/182 EEZ od 28. ožujka 1983. o oslobođenju od poreza unutar Zajednice za određena prijevozna sredstva koja se privremeno uvoze iz jedne države članice u drugu. Cilj navedenog propisa koji uređuje oporezivanje motornih vozila, fiskalni je i ekološki jer se stimulira kupnja novih vozila s niskim emisijama CO₂.⁴ što je detaljnije opisano u poglavlju 5.

Rabljena vozila po kojima je već plaćen PPMV u RH (pr. prva kupnja od ovlaštenog trgovca ili uvoznika) ne zahtjeva ponovno plaćanje PPMV, osim ako se radi o unosu rabljenog vozila u RH. Obračun PPMV zavisi o vrsti vozila, vrijednosti vozila, vrsti goriva koje ga pokreće, prosječnoj emisiji CO₂ navedenog vozila i datumu prve registracije. Prema broju mjeseci koji su protekli od prve registracije, propisane su fiksne stope deprecijacije vrijednosti u Pravilniku o posebnom porezu na motorna vozila.

⁴ RRIF (prosinac 2016.) Jasna VUK „Izmjene i dopune zakona o posebnom porezu na motorna vozila“

Slika 4 nam pokazuje stopu deprecijacije za vozila koja su stara do 18 mjeseci od prve registracije. Ista tablica ide sve do 180 mjeseci od prve registracije, gdje stopa iznosi 19,32%. Što je starije vozilo manji je PPMV.

Razdoblje od prve registracije rabljenog motornog vozila do podnošenja porezne prijave			%
0 dana	do	1 mjesec	96
1 mjesec	do	2 mjeseca	93
2 mjeseca	do	3 mjeseca	90
3 mjeseca	do	4 mjeseca	88
4 mjeseca	do	5 mjeseci	86
5 mjeseci	do	6 mjeseci	84
6 mjeseci	do	7 mjeseci	82
7 mjeseci	do	8 mjeseci	81
8 mjeseci	do	9 mjeseci	80
9 mjeseci	do	10 mjeseci	79
10 mjeseci	do	11 mjeseci	78
11 mjeseci	do	12 mjeseci	77
12 mjeseci	do	13 mjeseci	76,04
13 mjeseci	do	14 mjeseci	75,08
14 mjeseci	do	15 mjeseci	74,12
15 mjeseci	do	16 mjeseci	73,16
16 mjeseci	do	17 mjeseci	72,20
17 mjeseci	do	18 mjeseci	71,24
18 mjeseci	do	19 mjeseci	70,28

Slika 4: Stopa deprecijacije

Izvor: Carina,

<https://carina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Trosarine/Posebni%20porezi/Motorna%20vozila/Pravilnik%20-20motorna%20vozila/Pravilnik%202018.%20pro%20C4%8Di%20C5%A1%20C4%87eni%20tekst%201-17%20i%2018-2.pdf>

Porez na cestovna vozila je poseban porez koji je donesen u sklopu Zakona o lokalnim porezima (2017). Plaća ga vlasnik odnosno korisnik vozila jedan put godišnje u trenutku registracije, odnosno ovjere produženja važenja prometne dozvole, prema snazi motora iskazanoj u kW i godinama starosti vozila.⁵

Snaga motora		Svota poreza (u kunama)		
preko kW	do kW	Osobni automobil do 2 godine starosti	Osobni automobil od 2 do 5 godina starosti	Osobni automobil od 5 do 10 godina starosti
	55	300,00	250,00	200,00
55	70	400,00	350,00	250,00
70	100	600,00	500,00	400,00
100	130	900,00	700,00	600,00
130		1.500,00	1.200,00	1.000,00

Slika 5: Porez na cestovna motorna vozila

Izvor: Porezna uprava, <https://www.porezna-uprava.hr/Gradani/Stranice/Motorna%20vozila/Vlasnik.aspx>

Na slici 5 su prikazane kategorije osobnih vozila i pripadajući iznos poreza na cestovna vozila u kunama.

Prilikom unosa vozila iz druge članice EU-a plaća se *porez na uvoz* sukladno Zakonu o posebnom porezu na motorna vozila (2017). To je isti porez kao i PPMV koji se plaća prilikom kupnje novog vozila. Obračunava se na temelju vrste vozila, vrijednosti vozila, vrste goriva kojim se pokreće i prosječnoj emisiji CO₂. Plaćanje se vrši u carinskom uredu RH popunjavanjem tiskanice porezne prijave u papirnatom obliku.

Što se tiče plaćanja PDV-a prilikom unosa, isto ovisi o tome da li kupuje vozilo pravna ili fizička osoba. Fizičke osobe ne plaćaju PDV, jer je on već plaćen u zemlji EU u kojoj je vozilo kupljeno. Ukoliko je vozilo kupljeno od pravne osobe u sustavu PDV-a te je izdana

⁵ Izvor s interneta: Porezna uprava, raspoloživo na: <https://www.porezna-uprava.hr/Gradani/Stranice/Motorna%20vozila/Vlasnik.aspx> [27.7.2019.]

faktura sa iskazanim PDV-om, kupac ima samo trošak posebnog poreza. Dok ukoliko kupuje vozilo za koje nije izdana faktura s PDV-om, dužan je u RH osim posebnog poreza platiti i 5% prijenosa (od kataloške vrijednosti vozila).⁶

Porez na uvoz se plaća za rabljena vozila kao i za nova, gdje se iznos PPMV-a računa sukladno postotku navedenom na slici 4, odnosno umanjuje se za stopu deprecijacije vrijednosti.

Porez na promjenu vlasništva donesen je prema Uredbi o tarifi upravnih pristojbi (2017) na temelju Zakonu o upravnim pristojbama (2016). Spada u upravne pristojbe te se plaća prilikom promjene vlasništva rabljenih vozila. Centar vozila Hrvatske navodi da porez na promjenu vlasništva ovisi o starosti vozila izraženoj u godinama i snazi vozila izraženoj u kilovatima.⁷

Tablica 1: Porez na promjenu vlasništva nad motornim vozilom

Godine starosti	Iznos u kn po kW
<=1	50
2	45
3	40
4	35
5	30
6	25
7	20
8 - 10	15
11 - 14	10
15 – 18	5
19 - 20	3
20 - 30	1

⁶ Izvor s interneta: TRCZ, raspoloživo na: <http://www.trcz.hr/uvoz-rabljenih-vozila-i-carine.aspx> [28.7.2019.]

⁷ Izvor s interneta: Centar vozila Hrvatske, raspoloživo na: <https://www.cvh.hr/registracija/promjena-vlasnistva/> [28.7.2019.]

Izvor: Branimir Hitrec, Jutarnji List, raspoloživo na: <https://www.jutarnji.hr/autoklub/aktualno/sami-izracunajte-koliko-cete-od-2018-placati-promjenu-vlasnistva-automobila/6848805/> (7.08.2019.)

U tablici 1 je prikazan iznos koji se plaća po kW ovisno o starosti vozila, a iz koje proizlazi da za vozila koja su starija više od 30. godina se ne plaća porez na promjenu vlasništva.

4. Naknade na motorna vozila u RH

U Republici Hrvatskoj osim navedenih poreza iz poglavlja 3. Postoje i naknade na motorna vozila. Neke od njih su:

- Homologacija,
- Naknada za gume i lim.

Homologacija je naknada koja se plaća državi. Sami početci homologacije proizlaze iz zajedničke želje europskih zemalja za otklanjanjem prepreka u međusobnoj trgovini vozilima te usklađivanjem zakonodavstva na području vozila i njihovih dijelova, sklopova i uređaja. Postoje dva sustava homologacije. Prvi se temelji na ECE pravilnicima, odnosno Sporazumu iz 1958. godine, koji ne dopušta izdavanje odobrenja za tip vozila kao cjeline. Drugi se temelji na EEC/EC direktivama odnosno EU uredbama, te ima mogućnost izdavanja odobrenja za tip vozila kao cjeline (eng. WVTA – Whole Vehicle Type Approval).⁸

Odobrenje za tip vozila kao cjeline smanjuje trošak homologacije, jer trgovac vozila plati jednokratnu naknadu za model (tip i varijantu) koji je potrebno prijaviti putem obrasca Centru za vozila Hrvatske (CVH). Primjera radi, naknada za tip vozila kao cjeline za motocikle iznosi 1.600,00 kn, dok za pojedinačni motocikl 412,50 kuna. Potrebno je svako vozilo prijaviti u CVH, što se može napraviti digitalnim putem. Navedenu ovjerenu potvrdu od strane službene osobe iz ovlaštenog trgovca ili zastupnika se predočava u tehničkoj stanici prilikom registracije.⁹

Trenutačno su na snazi tri direktive/uredbe za homologaciju tipa vozila kao cjeline;

- 2007/46/EC za homologaciju motornih vozila i priključnih vozila
- (EU) br. 168/2013 za homologaciju motornih vozila na dva ili tri kotača i četverocikle
- (EU) br. 167/2013 za homologaciju poljoprivrednih i šumskih traktora

⁸ Izvor s interneta: Centar vozila Hrvatske, raspoloživo na: <https://www.cvh.hr/homologacija/sto-je-homologacija-vozila/> [28.7.2019.]

⁹ Izvor s interneta: Hrvatski auto klub, raspoloživo na: <https://www.hak.hr/vozila/homologacija/> [28.7.2019.]

Vrsta vozila	Kategorija	Naknada
Motocikli i mopedi	L1 - L5	412,50
Četverocikli	L6 i L7	500,00 kn
Priključna vozila do 3,5 t	O1 i O2	500,00 kn
Osobna i laka teretna vozila	M1 i N1	625,00 kn
Priključna vozila iznad 3,5 t	O3 i O4	625,00 kn
Autobusi i teretna vozila	M2, M3, N2 i N3	1 250,00 kn
Traktori	T i C	500,00 kn
Traktorske prikolice	R	375,00 kn

Slika 6: Unos vozila (identifikacija)

Izvor: Hak, <https://www.hak.hr/vozila/homologacija/naknade/>

Na slici 6 je prikazan iznos naknade u kunama koji se obračunava za homologaciju na tehničkoj stanici ukoliko se ne posjeduje tipska homologacija.

Naknada za gume i lim je naknada koja se obračunava temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Obračunati iznos uplaćuje se fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, a obveza nastaje prilikom prodaje motornog vozila na području RH. Naknada se uplaćuje za svaki automobil koji se proda ponaosob. Iznos naknade se temelji na masi vozila koja je navedena u homologacijskom dokumentu ili tehničkoj dokumentaciji vozila, kojoj se oduzima prosječna masa vozača koja iznosi 75 kilograma i prosječna masa goriva koja iznosi 40 kilograma. Dobiveni iznos se množi s koeficijentom 0.6 (0,6 kuna po kilogramu). Taj iznos umanjuje se za 28 kuna, jer za svaku gumu na vozilu umanjuje se iznos od 7 kuna.^{10 11}

Primjerice naknada za model Suzuki Vitara iznosi $((1165 - 75 - 40) * 0,6) - 28 = 602$.

¹⁰ Narodne Novine (2015): Uredba o gospodarenju otpadnim vozima, Zagreb, broj 112

¹¹ Izvor s interneta: Fzoeu, raspoloživo na: http://www.fzoeu.hr/hr/naknade/naknade_temeljem_zakona_o_odrzivom_gospodarenju_otpadom/naknada_za_gospodarenje_s_otpadnim_gumama/ [2.8.2019.]

5. Utjecaj poreza na promet na prodaju motornih vozila u RH

5.1. PPMV

PPMV ili Poseban porez na motorna vozila je porez koji je namijenjen za uporabu na cestama u Republici Hrvatskoj. Posebni porez je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske. Naplatu provodi Carinski ured koji je ustrojstvena jedinica Ministarstva financija. Carinska uprava tako provodi sve ili neke poslove predviđene carinskim, trošarinskim, poreznim i drugim propisima koji su joj stavljeni u nadležnost.

Posebni porez je iznimno bitan, jer ukoliko nije u Republici Hrvatskoj pravilno obračunat ili plaćen smatra se da je nezakonito svako korištenje, posjedovanje i upotreba motornog vozila.

5.1.1. Predmet oporezivanja

Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila (2016) prema odredbama članka 5. „**predmet oporezivanja** su motorna vozila na koje nije obračunat posebni porez u RH koja se registriraju sukladno posebnim propisima:

- Osobni automobil i ostala motorna vozila konstruirana prvenstveno za prijevoz osoba, uključujući motorna vozila tipa karavan, kombi i trkaće automobile, osim sanitetskih vozila, dostavnih „van“ vozila i vozila posebno prilagođenih za prijevoz osoba s invaliditetom,
- Motocikli (uključujući i mopede), bicikli i slična vozila s pomoćnim motorom, sa ili bez bočne prikolice,
- „pick-up“ vozila s dvostrukom kabinom, neovisno o njihovom razvrstavanju u kombiniranoj nomenklaturi,
- „atv“ vozila, njihovom razvrstavanju u kombiniranoj nomenklaturi,
- Druga motorna vozila prenamijenjena u motorna vozila iz točke 1., 2., 3., i 4. ovoga stavka.
- Motorna vozila koja se isključivo pokreću na električni pogon, motorna vozila čija je emisija ugljičnog dioksida (CO₂) 0 grama po kilometru te motorna vozila proizvedena

prije 30 i više godina koja su sukladno posebnim propisima razvrstana u kategoriju staromodnih (oldtimer) vozila nisu predmet oporezivanja.^{«12}

5.1.2. Porezni obveznik

Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila (2016) prema odredbama članka 6. „**porezni obveznik** je obveznik plaćanja posebnog poreza:

- Fizička i pravna osoba koja, radi uporabe na cestama u RH, stječe motorno vozilo iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona u Republici Hrvatskoj ili koja takvo motorno vozilo na koje nije obračunat i plaćen posebni porez uvozi ili unosi u Republiku Hrvatsku.
- Osoba koja je izvršila prenamjenu drugog motornog vozila iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona.
- Osoba koja je nezakonito uporabila motorno vozilo na području Republike Hrvatske.
«13

5.1.3. Nastanak porezne obveze

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila (2016) u članku 7. propisuje da „**porezna obveza** nastaje kad:

- proizvođač, trgovac ili registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima izda račun o prodaji motornog vozila namijenjenog za uporabu na cestama u Republici Hrvatskoj ili nabavi motorno vozilo za vlastite potrebe.
- pravna ili fizička osoba sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj te trgovac rabljenim motornim vozilima unese ili uveze motorno vozilo namijenjeno za uporabu na cestama u Republici Hrvatskoj.
- prenamjenom drugih motornih vozila u motorna vozila iz članka 5. stavka 1. točke 1., 2., 3., i 4. ovoga Zakona.
- kada se utvrdi da su motorna vozila nezakonito upotrebljavana na području Republike Hrvatske.

¹² Narodne Novine (2016), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, broj 115, Članak 5.

¹³ Narodne Novine (2016), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, broj 115, Članak 6.

- kod nezakonite uporabe motornih vozila na području Republike Hrvatske obveza obračunavanja i uplate posebnog poreza, osim u drugim slučajevima propisanim ovim Zakonom.
- kad se utvrdi da je fizička osoba s prebivalištem u Republici Hrvatskoj posjedovala motorno vozilo na koje u Republici Hrvatskoj nije na propisan način obračunat ili plaćen posebni porez ili koristila takvo motorno vozilo na cesti u Republici Hrvatskoj.¹⁴

5.1.4. Način obračuna

Način obračuna i plaćanja sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila (2016) u članku 9. propisuje da „proizvođač, trgovac i registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima je obvezan u ime i za račun stjecatelja motornog vozila prije izdavanja računa obračunati posebni porez te obračunati iznos uplatiti najkasnije do 15. dana tekućeg mjeseca za prethodni kalendarski mjesec. Račun koji izdaje proizvođač, trgovac ili registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima obavezno mora sadržavati naznaku da je posebni porez obračunat u skladu s odredbama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila.“¹⁵

Posebni porez ovisi o emisiji ugljičnog dioksida (CO₂) izražen u gramima po kilometru, prodajne cijene motornog vozila, snage motornog vozila u kilovatima, obujma motora u kubičnim centimetrima (unos se samo za motocikle) i razine emisije ispušnih plinova.

Dok se za rabljena vozila plaća u iznosu ostatka posebnog poreza, utvrđenog prema postotku pada vrijednosti istog motornog vozila od prve registracije.

Emisije ugljičnog dioksida (CO₂) utvrđuje se na temelju certifikata o suglasnosti (COC dokument) gdje je naveden iznos prosječne emisije CO₂. COC dokument tvornica odnosno proizvođač dostavlja trgovcu za svako vozilo ponaosob. Na temelju toga dokumenta ispunjava se i homologacija koja je potrebna prilikom registracije novog vozila.

¹⁴ Narodne Novine (2016), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, broj 115, Članak 7.

¹⁵ Narodne Novine (2016), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, broj 115, Članak 9.

Prodajna cijena ili maloprodajna cijena novog motornog vozila je cijena u koju je uračunata carina i porez na dodanu vrijednost.

Postoje iznimne situacije u kojima je moguće ostvariti i povrat posebnog poreza, kao što su odjava motornog vozila iz evidencije registriranih vozila, prodaja motornog vozila kupcu iz druge zemlje članice Europske unije, izvezeno motorno vozilo iz carinskog područja Europske unije. Za takve situacije je potrebno imati dokaz da je posebni porez plaćen.

Iznos posebnog poreza ovisi o vrsti vozila. Vrsta vozila može biti automobil, pick-up, motocikl ili ATV.¹⁶

Formula za izračun posebnog poreza za **automobil** glasi:

$$PP = (VN + PC) + (ON + EN) \quad (1)^{17}$$

PP - posebni porez

VN - vrijednosna naknada u kunama

PC - naknada koja se utvrđuje na način da se od prodajne cijene motornog vozila oduzme najniži iznos za skupinu kojoj motorno vozilo pripada prema slici 7 i tako dobiveni iznos pomnoži s postotkom utvrđenim za skupinu u kojoj motorno vozilo pripada prema slici 7

ON - osnovna naknada u kunama prema slici 8 ili slici 9

EN - naknada koja se utvrđuje na način da se od iznosa prosječne emisije ugljičnog dioksida (CO₂) motornog vozila oduzme najniži iznos za skupinu kojoj motorno vozilo pripada prema slici 8 ili slici 9 i tako dobiveni iznos pomnoži s pripadajućim iznosom u kunama za jedan g/km CO₂

¹⁶ Izvor s interneta: Zakon, raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/561/Zakon-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila> [8.8.2019.]

¹⁷ Izvor s interneta: Carina, raspoloživo na: <https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Trosarine/Posebni%20porezi/Motorna%20vozila//Kako%20izra%C4%8Dunati%20posebni%20porez%20na%20motorna%20vozila.pdf> [8.8.2019.]

	Prodajna cijena motornog vozila u kn		VN u kn	%
prva skupina	0,00	100.000,00	0	0
druga skupina	100.000,01	150.000,00	0	0
treća skupina	150.000,01	200.000,00	2.000	3,0
četvrta skupina	200.000,01	250.000,00	3.500	5,0
peta skupina	250.000,01	300.000,00	6.000	7,0
šesta skupina	300.000,01	350.000,00	9.500	9,0
sedma skupina	350.000,01	400.000,00	14.000	11,0
osma skupina	400.000,01	450.000,00	19.500	13,0
deveta skupina	450.000,01	500.000,00	26.000	14,0
deseta skupina	500.000,01	550.000,00	33.000	15,0
jedanaesta skupina	550.000,01	600.000,00	40.500	16,0
dvanaesta skupina	600.000,01		48.500	17,0

Slika 7 : Prodajna cijena

Izvor: Carina, <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633>

	Emisija CO ₂ (g/km)			ON u kn	Iznos u kn za 1 g /km CO ₂
prva skupina	70	do	85	185	55
druga skupina	85	do	120	1.010	175
treća skupina	120	do	140	7.135	1.150
četvrta skupina	140	do	170	30.135	1.250
peta skupina	170	do	200	67.635	1.350
šesta skupina	200	do		108.135	1.450

Slika 8 : Dizelsko gorivo

Izvor: Carina, <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633>

	Emisija CO ₂ (g/km)			ON u kn	Iznos u kn za 1 g /km CO ₂
		do			
prva skupina	75	do	90	95	35
druga skupina	90	do	120	620	135
treća skupina	120	do	140	4.670	450
četvrta skupina	140	do	170	13.670	700
peta skupina	170	do	200	34.670	1.200
šesta skupina	200	do		70.670	1.300

Slika 9 : Benzin, ukapljeni naftni plin, prirodni plin i druga goriva osim dizelskog

Izvor: Carina, <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633>

Formula za izračun posebnog poreza za **pick-up** vozila:

$$PP = (S \times KS) \quad (2)^{18}$$

PP – posebni porez

S – snaga motora u kilovatima (kW)

KS – koeficijent snage motora u iznosu od 225,00 kuna

Formula za izračun posebnog poreza za **motocikl** i **ATV** vozila

$$PP = (O \times KO) \quad (3)^{19}$$

PP – posebni porez

O – obujam motora u kubičnim centimetrima prema Tablici 4

KO – koeficijent obujma prema slici 10. koji se uvećava ovisno o razini emisije ispušnih plinova na način da se za razinu emisije ispušnih plinova:

Euro III uveća za 5

¹⁸ Narodne Novine (2016), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, broj 115, Članak 7.

¹⁹ Narodne Novine (2016), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, broj 115, Članak 8.

Euro II uveća za 10

Euro I uveća za 15

Obujam motora u kubičnim centimetrima			KO
51	do	125	4
126	do	300	6
301	do	700	7
701	do	1000	8
1001	do		10

Slika 10 : Obujam motora

Izvor: Carina, <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633>

Posebni porez za oldtimer-e (motorna vozila koja su proizvedena prije 30 i više godina) ne računa se po formuli, već se obračunava paušalni iznos od 2.000,00 kuna.

5.2. Prijava PPMV-a

Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila (2016) izvješće prijave posebnog poreza je obvezan ispuniti svaki proizvođač, trgovac i registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima. Izvješće o obračunatim iznosima posebnog poreza na motorna vozila se dostavlja na mjesečnoj razini do 15. dana za prethodni mjesec.²⁰

Izvještaj prijave posebnog poreza se prilaže carinskom uredu nadležnom prema svom sjedištu. U slučaju da nije bilo prodaje i isporuke motornih vozila, nije potrebno podnositi izvještaj. Izvještaj se ispunjava, potpisuje i podnosi isključivo elektroničkim putem službene stranice carine (<https://e-carina.carina.hr/etrosarine/>).

Za prijavu je potrebno fizički posjedovati usb-stick koji se dobije od Porezne uprave, a koja glasi na ime poduzeća i korisnika usluge. Personalizirani usb-stick treba aktivirati svako dvije godine u Poreznoj upravi. Prijava se vrši unošenjem korisničkog imena i lozinke. Nakon prijave u sustav e-Carine, postoji jasno propisana procedura na koji način se evidentiraju

²⁰ Izvor s interneta: Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/561/Zakon-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila> [9.8.2019.]

motorna vozila. Nakon prijave ispunjava se **Obrazac MI-MV** (mjesečno izvješće o obračunatim iznosima posebnog poreza na motorna vozila) prikazan na slici 11.

Obrazac MI - MV

Naziv: _____ Carinski ured: _____

Sjedište: _____

OIB:

MJESEČNO IZVJEŠĆE O OBRAČUNATIM IZNOSIMA POSEBNOG POREZA NA MOTORNA VOZILA OD ____ DO ____ 20__ GODINE

Proizvođač
 Trgovac
 Registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima

1. Status vozila	2. Vrsta vozila	3. Marka vozila	4. Trgovački naziv, razina opreme, mjesjač i boja (obična/metalik)			5. VIN oznaka (broj lacijske vozila)	6. Vrsta goriva	7. Datum prve registracije			
8. Prosječna emisija CO ₂ (g/km)	9. Razina emisije ispušnih plinova	10. Radni obujam motora (cm ³)	11. Snaga motora (kW)	12. Prodajna cijena (kn)	13. Broj prijeđenih kilometara (km)	14. Kamper (%)	15. 'Plug-in' hibridno električno vozilo (%)	16. Vozilo s 7-1 sjedala (%)	17. Vozilo s 8-1 sjedala (%)	18. Testno vozilo koje je izmeseo/izvezeno/unijeeno (%)	19. Deprecijacija (%)
20. Porezni obveznik				21. OIB		22. Broj računa		23. Datum izdavanja računa		24. Obračunati iznos posebnog poreza (kn)	

1. Status vozila	2. Vrsta vozila	3. Marka vozila	4. Trgovački naziv, razina opreme, mjesjač i boja (obična/metalik)			5. VIN oznaka (broj lacijske vozila)	6. Vrsta goriva	7. Datum prve registracije			
8. Prosječna emisija CO ₂ (g/km)	9. Razina emisije ispušnih plinova	10. Radni obujam motora (cm ³)	11. Snaga motora (kW)	12. Prodajna cijena (kn)	13. Broj prijeđenih kilometara (km)	14. Kamper (%)	15. 'Plug-in' hibridno električno vozilo (%)	16. Vozilo s 7-1 sjedala (%)	17. Vozilo s 8-1 sjedala (%)	18. Testno vozilo koje je izmeseo/izvezeno/unijeeno (%)	19. Deprecijacija (%)
20. Porezni obveznik				21. OIB		22. Broj računa		23. Datum izdavanja računa		24. Obračunati iznos posebnog poreza (kn)	

25. Ukupno obračunati iznos posebnog poreza na nova vozila (kn)	26. Ukupno obračunati iznos posebnog poreza na rabljena vozila (kn)	27. Ukupno obračunati iznos posebnog poreza na nova i rabljena vozila (kn)

Potvrđujem da su iskazani podaci potpuni i točni.

Datum: _____

Ime i prezime odgovorne osobe: _____

Slika 11: Obrazac MI-MV

Izvor: Carina,

<https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Trosarine/Posebni%20porezi/Motorna%20vozila/Pravilnik%20-%20motorna%20vozila/Prilog%208%20Obrazac%20MI-MV.doc>

Na slici 11 se vidi kako izgleda obrazac MI-MV kada bi bio ispisan sa elektroničke verzije.

Obrazac Mjesečno izvješće o obračunatim iznosima posebnog poreza na motorna vozila

Obveznik
 Proizvođač/Trgovac: AUTO ZA TREĆE TISUČLJE D.O.O.
 Sjedište: 21000 SPLIT, PUT DUJA 0016
 OIB: 90322193022
 Mjesečno izvješće o obračunatim iznosima posebnog poreza na motorna vozila 05 2019 01.05.2019 - 31.05.2019

Carinski ured: SPLIT

Proizvođač motornih vozila
 Trgovac novim motornim vozilima
 Registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima

Podaci o vozilu

4	Trgovачki naziv, razina opreme, mjenjač i boja (obična/metalički)	S-CROSS	16	Vozilo s 7+1 sjedala	-- Odaberi --	%
5	VIN oznaka (broj šasije) vozila	TSMJYA02S00692362	17	Vozilo s 8+1 sjedala	-- Odaberi --	%
6	Vrsta goriva	B - Benzin, ukapljeni na	18	Testno vozilo koje je izneseno/izvezeno/uništeno		%
7	Datum prve registracije		19	Deprecijacija		%
8	Prosječna emisija CO ₂	120 g/km	20	Porezni obveznik	AUTO ZA TREĆE TISUČLJE	
9	Razina emisije ispušnih plinova	-- Odaberi --	21	OIB	90322193022	
10	Radni obujam motora		22	Broj računa	1040/2019-INT	
11	Snaga motora	82,000 kW	23	Datum izdavanja računa	10.05.2019	
12	Prodajna cijena	127444,21 kn	24	Obračunati iznos posebnog poreza	4670,00 kn	

Slika 12: Internetsko ispunjavanje obrasca MI-MV

Izvor: Suzuki

Na slici 12 je prikazan je proces ispunjavanja MI-MV obrasca. Na priloženoj slici prikazano je evidentiranje automobila.

Obrazac Mjesečno izvješće o obračunatim iznosima posebnog poreza na motorna vozila

Obveznik
 Proizvođač/Trgovac: AUTO ZA TREĆE TISUČLJE D.O.O.
 Sjedište: 21000 SPLIT, PUT DUJA 0016
 OIB: 90322193022
 Mjesečno izvješće o obračunatim iznosima posebnog poreza na motorna vozila 05 2019 01.05.2019 - 31.05.2019

Carinski ured: SPLIT

Proizvođač motornih vozila
 Trgovac novim motornim vozilima
 Registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima

Podaci o vozilu

4	Trgovачki naziv, razina opreme, mjenjač i boja (obična/metalički)	BURGMAN 650	16	Vozilo s 7+1 sjedala	-- Odaberi --	%
5	VIN oznaka (broj šasije) vozila	JS1BU1427J0101934	17	Vozilo s 8+1 sjedala	-- Odaberi --	%
6	Vrsta goriva	-- Odaberi --	18	Testno vozilo koje je izneseno/izvezeno/uništeno		%
7	Datum prve registracije		19	Deprecijacija		%
8	Prosječna emisija CO ₂		20	Porezni obveznik	AUTO ZA TREĆE TISUČLJE	
9	Razina emisije ispušnih plinova	IV - Razina emisije ispušnih plinova	21	OIB	90322193022	
10	Radni obujam motora	638 cm ³	22	Broj računa	1021/2019-INT	
11	Snaga motora	40,500 kW	23	Datum izdavanja računa	08.05.2019	
12	Prodajna cijena		24	Obračunati iznos posebnog poreza	4486,00 kn	

Slika 13: Internetsko ispunjavanje obrasca MI-MV 2 dio

Izvor: Suzuki

Na slici 13 je prikazan proces unošenja motocikla. Razlika u odnosu na unošenje automobila je u tome što je za motocikl potrebno unijeti podatke za razinu emisije ispušnih plinova, radni obujam motora i snagu motora. Dok je za automobil potrebno unijeti količinu ispušnih plinova CO2 i maloprodajnu cijenu.

Obrazac Mjesečno izvješće o obračunatim iznosima posebnog poreza na motorna vozila

Proizvođač/Trgovac: AUTO ZA TREĆE TISUĆLJEĆE D.O.O. Carinski ured: SPLIT
 Sjedište: 21000 SPLIT, PUT DUJA 0016
 OIB: 90322193022

Mjesečno izvješće o obračunatim iznosima posebnog poreza na motorna vozila 06. 2019 01. 05. 2019 31. 05. 2019

Proizvođač motornih vozila
 Trgovac novim motornim vozilima
 Registrirani trgovac rabljenim motornim vozilima

Rbr.	1. Status...	2. Vrsta...	3. Marka...	4. Trg. naziv...	5. VIN...	6. Obr. iznos...
116	N	1	SUZUKI	VITARA	TSMLYD01S00706370	5120,00
117	N	1	A1908 - SUZUKI	S-CROSS	TSMIYA02S00677911	4670,00
118	N	2	M1901 - SUZUKI	V STROM 650A	J51C733AZK7104064	4515,00
119	N	1	A1908 - SUZUKI	IGNIS	J5AMFH11S00220635	2915,00
120	N	1	A1908 - SUZUKI	VITARA	TSMLYD01S00704184	5120,00
121	N	1	A1908 - SUZUKI	VITARA	TSMLYD01S00693442	5120,00
122	N	1	A1908 - SUZUKI	VITARA	TSMLYD01S00673841	5120,00
25. Ukupno ... na nova vozila (kn)			566.693,73	KN	26. Ukupno ... na rabljena vozila (kn)	
27. Ukupno ... na nova i rabljena vozila (kn)			566.693,73	KN	0,00 KN	

Slika 14 : Internetsko ispunjavanje obrasca MI-MV 3 dio

Izvor: Suzuki

Na slici 14 je prikazan konačni izvještaj poduzeća Auto za treće tisućljeće d.o.o. Auto za treće tisućljeće je ovlaštenu trgovac, uvoznik i distributer Suzuki vozila za područje Dalmacije. Prikazan je ispunjeni MI-MV obrazac za 6 mjesec 2019. godine.

U tablici ispod su ispisani najbitniji podatci prijavljenih vozila. Iščitavamo ih redom: redni broj vozila (u promatranom mjesecu), status vozila (u ovom slučaju su svi označeni brojem 1, jer su nova vozila), vrstu vozila (većina je označena brojem 1 automobil, postoje i 2 motocikli), marka vozila (Suzuki), trgovački naziv (odnosno model vozila), VIN (šasija vozila) te iznos posebnog poreza za odabrano vozilo.

Na kraju 6 mj. Auto za treće tisućljeće d.o.o. isporučilo je, odnosno prodalo, preko 180 novih vozila i platilo posebni porez u iznosu od 566.693,73 kune, što iščitavamo na dnu tablice iz slike 14.

5.3. Trend kretanja PPMV-a

Zakon o PPMV-u je Hrvatski sabor prvi put donio na sjednici 25. siječnja 2013. godine. S tim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva Vijeća 83/182/EEZ od 28. ožujka 1983. o oslobođenju od poreza unutar Zajednice za određena prijevozna sredstva koja se privremeno uvoze iz jedne države članice u drugu.

Prva značajna izmjena i dopuna zakona o PPMV-u je izglasana je 2. prosinca 2016. godine s početkom primjene od 1. siječnja 2017. godine. Prva glavna promjena u navedenoj izmjeni je definicija za što se posebni porez utvrđuje.

U odnosu na prvo izglasavanje gdje je glasilo:

- Posebni porez utvrđuje se na temelju prodajne, odnosno tržišne cijene motornog vozila, emisije ugljičnog dioksida (CO₂) izražene u gramima po kilometru, obujmu motora u kubičnim centimetrima i razini emisije ispušnih plinova.²¹
- Porezna osnovica za utvrđivanje posebnog poreza za nova motorna vozila je prodajna cijena, odnosno tržišna cijena za rabljena vozila.²²

U izmjeni koja je stupala na snagu 1. siječnja 2017. glasilo je:

- Posebni porez utvrđuje se na temelju emisije ugljičnog dioksida (CO₂) izražene u gramima po kilometru, prodajne cijene motornog vozila, snage u kilovatima, obujma motora u kubičnim centimetrima i razina emisije ispušnih plinova.²³
- Posebni porez se za rabljena motorna vozila plaća u iznosu ostatka posebnog poreza utvrđenog prema postotku pada vrijednosti istog motornog vozila na tržištu u Republici Hrvatskoj od čije je prve registracije proteklo isto vremensko razdoblje.²⁴

Usporedbom ovih dvaju Zakona uviđamo da kod novih vozila od sada ima utjecaj i snaga u kilovatima, dok to prije nije bio slučaj. Također je preciziran način izračuna PPMV-a kod

²¹ NN 15/2013 (6.2.2013.), Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Članak 10. (1)

²² NN 15/2013 (6.2.2013.), Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Članak 10. (2)

²³ NN 115/2016 (9.12.2016.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, Članak 5. (1)

²⁴ NN 115/2016 (9.12.2016.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, Članak 5. (2)

rabljenih vozila, gdje se prema novom zakonu utvrđuje prema definiranom postotku pada vrijednosti, a ne kao prije gdje je bio temelj tržišna cijena. Na taj način prilikom oporezivanja rabljenih motornih vozila uzima se u obzir njihova stvarna amortizacija te se tako potiče nabava novih vozila s obzirom na to da su ona ekološki prihvatljivija (niža stopa CO₂).

Druga velika promjena je način obračuna posebnog poreza. U prvoj varijanti iz 2013. godine se plaćao po tablicama prodajne cijene, dizelskog gorivo i tablice za benzin, ukapljeni naftni plin, prirodni plin i druga goriva osim dizelskog. Iz njih bi se iščitao i obračunavao porez. U izglasavanju izmjene i dopune iz 2016. Godine, novost je uvođenje formule za izračun posebnog poreza uz tablice. Tablice su i dalje jednako prikazane i iz njih je vidljivo postrožavanje tolerancije na CO₂, odnosno PPMV je u globalu povećan za sva vozila. Može se reći da je jedan od uzroka globalna i EU politika koje ide u smjeru smanjenja CO₂ zbog klimatskih promjena koje mijenjanju prirodu i uzrokuju globalno zatopljenje.

Neke od izmjena koje su stupile na snagu, su uvođenje instituta registriranog trgovca rabljenim motornim vozilima predlaže se izjednačavanje položaja trgovca rabljenim i novim motornim vozilima na način da će i trgovci rabljenim motornim vozilima imati mogućnosti ulaska u sustav odgođenog plaćanja posebnog poreza. Također je predloženo uvođenje komponente oporezivanja na temelju emisije CO₂ kao samostalne i objektivne komponente koja nije ovisna o vrijednosnoj komponenti. Uz to, predloženo je i smanjenje PPMV-a za motorna vozila s devet sjedala na 75% , a na motorna vozila s osam sjedala u iznosu na 50% jer takva vozila prevoze veći broj osoba i s time u vezi proporcionalno imaju manji utjecaj na okoliš te su takva vozila pogodna za prijevoz obitelji s većim brojem djece.²⁵

Treća izmjena i dopuna zakona o PPMV-u je izglasana 8. prosinca 2017. godine sa stupanjem na snagu 1. siječnja 2018. godine vrijedi i danas. Vlada navodi da će se predloženim izmjenama hrvatski zakonodavni okvir prilagoditi europskoj pravnoj stečevini, s obzirom da je 1. lipnja 2017. godine donesena Uredba Komisije o dopuni Uredbe (EZ) Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila, kojom se u EU zakonodavstvo uvodi tzv. Globalno usklađeni ispitni postupak za laka vozila (WLTP) ili novi sustav mjerenja emisije CO₂. Djelomična primjena

²⁵ RRIF (prosinac 2016.) Jasna VUK „Izmjene i dopune zakona o posebnom porezu na motorna vozila“

WLTP-a je stupila na snagu 1. rujna 2017 godine , s punom primjenom od 1. siječnja 2019. godine.^{26 27}

Sukladno ovoj izmjeni nastavlja se trend povećanja PPMV-a za vozila koja imaju veliku maloprodajnu cijenu, kao i koja imaju veliku emisiju ugljičnog dioksida, ali uz to se i potiče korištenje jeftinijih vozila s manjom emisijom ugljičnog dioksida gdje se PPMV-a smanjuje ili ne postoji, ukoliko je vozilo na električni pogon ili mu je emisija CO₂, nula.

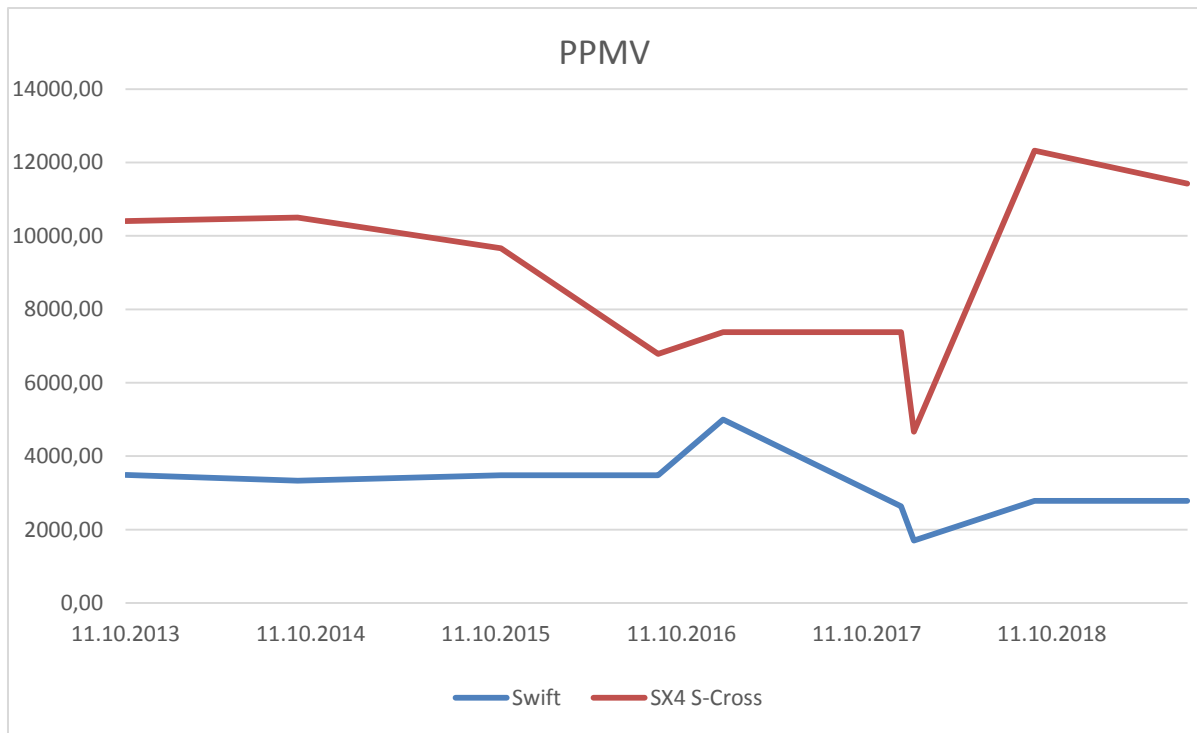
Također treća izmjena je kod posebnog poreza na stjecanje rabljenim motornih vozila, predlaže zamjenu poreza upravnom pristojbom koja bi se plaćala kod registracije tog vozila, što bi pojednostavilo i smanjilo administrativni postupak obavljanjem svih radnji na jednom mjestu, učinilo ga transparentnijim i smanjilo porezni teret.^{28 29}

²⁶ Izvor s interneta: Net.hr, raspoloživo na: <https://net.hr/danas/hrvatska/vlada-raspravlja-o-dodatnim-porezima-na-motorna-vozila-hocemo-li-zbog-limenih-ljubimaca-placati-vecu-cijenu/> [12.8.2019.]

²⁷ Izvor s interneta: Vlada, raspoloživo na: <https://vlada.gov.hr/vijesti/izmjenama-i-dopunom-prijedloga-zakona-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila-smanjit-ce-se-porezno-opterecenje/22836> [12.8.2019.]

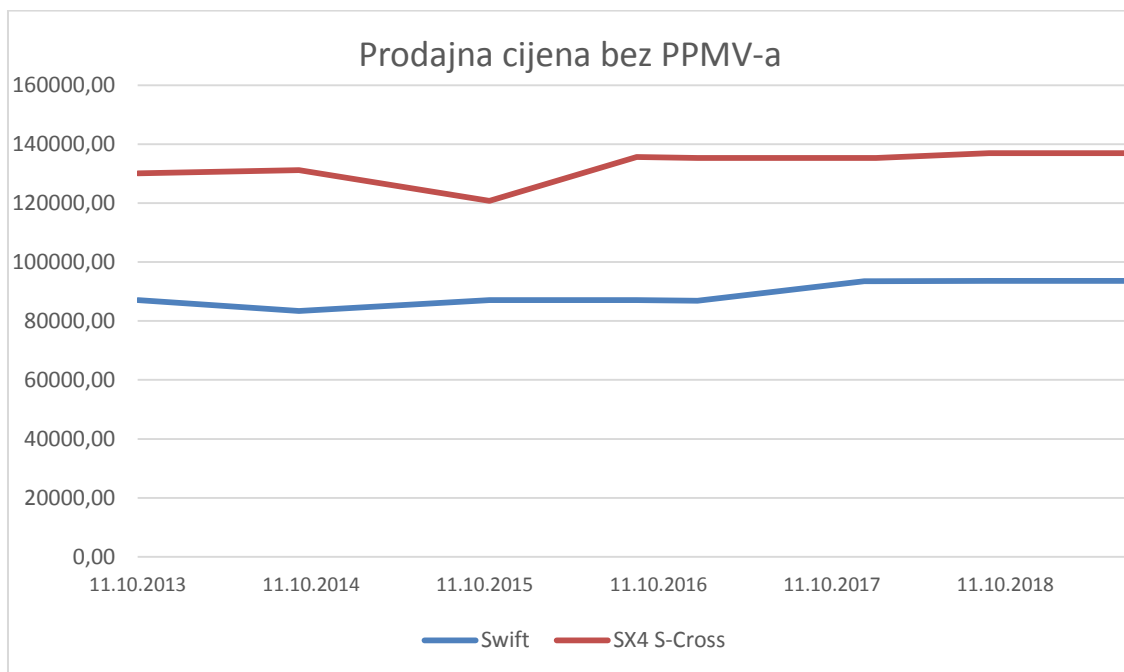
²⁸ Izvor s interneta: Net.hr, raspoloživo na: <https://net.hr/danas/hrvatska/vlada-raspravlja-o-dodatnim-porezima-na-motorna-vozila-hocemo-li-zbog-limenih-ljubimaca-placati-vecu-cijenu/> [12.8.2019.]

²⁹ Izvor s interneta: Vlada, raspoloživo na: <https://vlada.gov.hr/vijesti/izmjenama-i-dopunom-prijedloga-zakona-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila-smanjit-ce-se-porezno-opterecenje/22836> [12.8.2019.]

Graf 1 : Trend PPMV-a

Izvor: Cjenici Suzuki

Graf 2 : Trend prodajne cijene bez PPMV-a

Izvor: Cjenici Suzuki

Iz grafa 1 koji prikazuje promjenu PPMV-a za modele Swift i SX4 kroz godine od njegovog uvođenja 2013. do današnjeg dana i grafa 2 koji prikazuje prodajnu cijenu bez PPMV-a za isto razdoblje i za ista vozila. Za primjer su uzeti modeli Swift i SX4 srednjeg paketa opreme, koji se pokreću benzinskim motorom. Navedeni modeli su bili u prodaji kroz sve prikazane godine i cijena im se najmanje oscilirala. Sukladno s tim, najbolje se može uočiti promjene koje su uvedene izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila.

Na grafikonima uočavamo dvije velike promjene koje su izazvane dopunama i izmjenama zakona koji su stupili na snagu 1. siječnja .2017. godine koji je utjecao na povećanje PPMV-a i 1. siječnja .2018. godine koji je značajno utjecao na povećanje poreza kod SX4 S-Crossa, dok je za Swifta gotovo pa ostao nepromijenjen. Navedeni podatci nam daju potvrdu da globalna politika preferira jeftinija i vozila koja manje onečišćuju okoliš.

Kod SX4 S-Cross uočavamo još jednu veliku promjenu PPMV-a prilikom modernizacije i redizajniranja modela u 2016. godini, gdje se motor promijenio s 1.6 na 1.4, samim time je postao ekonomičniji i manje štetan za okoliš što uočavamo u grafu 1 gdje se PPMV smanji s 9661,30 kn na 6781,24 kn i to uz povećanje prodajne cijene što je vidljivo iz grafa 2. Tim primjerom uočavamo praćenje trendova od strane Suzuki tvornice s globalnom politikom smanjenja CO₂, gdje su uložili napore da naprave novi i ekonomičniji motor.

Ostale male i neznčajne promjene PPMV-a kod modela su nastale zbog korekcija prodajnih cijena vozila.

5.4. Utjecaj PPMV-a i ekonomskih faktora na prodaju vozila u RH

U poglavlju 5.3. je obrađen trend kretanja PPMV-a, sukladno s tim trendom povući će se usporedba i utjecaj promjena poreza na tržište vozila. Na prodaju vozila mogu, osim poreza, utjecati i drugi ekonomski faktori unutar same države. Neki od njih su:

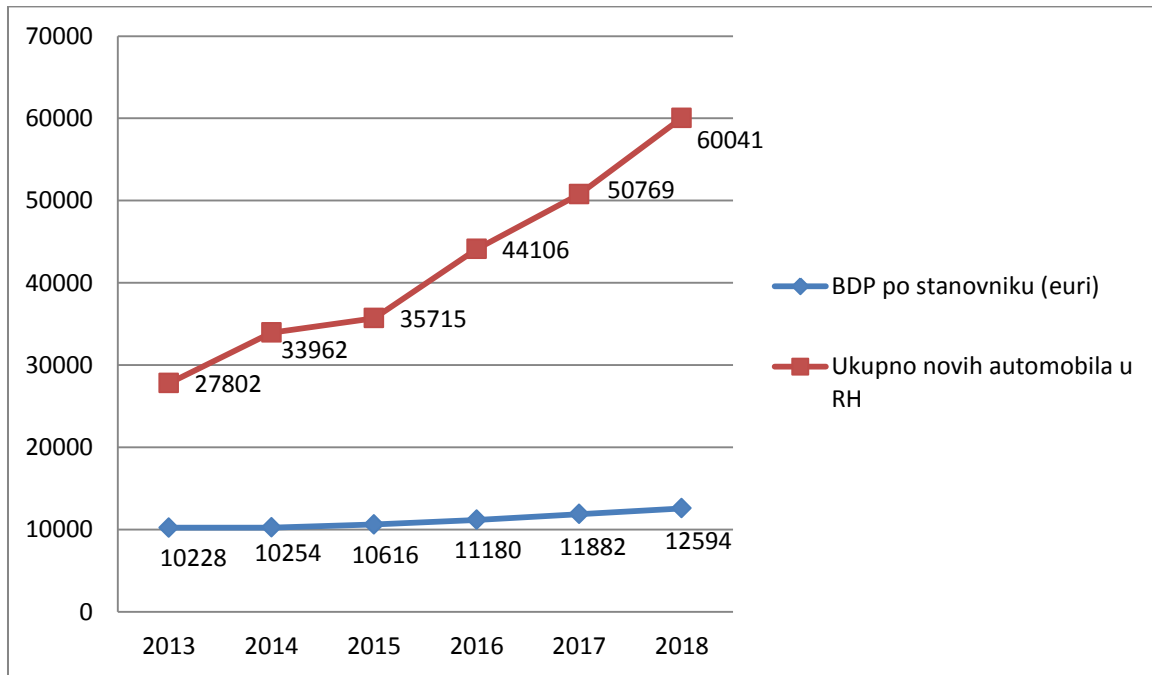
- BDP po stanovniku,
- Stopa nezaposlenosti,
- Visina kamatne stope,
- Turizam.

5.4.1. Utjecaj BDP-a na prodaju vozila

BDP ili bruto domaći proizvod je makroekonomski indikator koji pokazuje vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih u zemlji tijekom dane godine, izraženo u novčanim jedinicama. BDP se izražava kao tijek proizvodnje ili kao tijek prihoda odnosno troškova.³⁰

BDP nam je bitan pokazatelj, jer nam odražava ekonomsku situaciju u državi. Što je veći BDP ekonomska i kupovna moć stanovnika je veća.

U ovom slučaju ćemo uzeti BDP po stanovniku jer će preciznije pokazati stanje unutar države. Jedan od razloga zbog kojeg će nam preciznije ukazati na stanje, je problem iseljavanja s kojim se Hrvatska suočava u zadnjim godinama. S obzirom da Republika Hrvatska ima manje stanovnika, rast BDP na državnoj razini će multiplikativno utjecati na veći rast BDP-a po stanovniku.

Graf 3 : Usporedna kretnja BDP-a po stanovniku s prodajom novih automobila u RH

Izvor: Suzuki i HNB, <https://www.hnb.hr/statistika/glavni-makroekonomski-indikatori>

Graf 3 prikazuje kretanje BDP-a po stanovniku i broj prodanih novih automobila u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2018. godine.

³⁰ Izvor s interneta: Wikipedija, raspoloživo na: https://hr.wikipedia.org/wiki/Bruto_doma%C4%87i_proizvod[15.8.2019.]

Može se vidjeti proporcionalan, ali ne i ujednačen rast BDP-a po stanovniku i ukupan broj prodanih novih automobila.

Rastom BDP-a povećava se dohodak, a samim time i veća potrošačka moć građana.

BDP bilježi redom rast uzastopce od 0,254%, 3,53%, 5,3%, 6,27% i 5,99%.

Usporedi li se 2013. s 2018. godinom doći ćemo do rezultata da je rast BDP-a po stanovniku iznosio 23,13%, dok je za isto razdoblje rast prodaje novih automobila iznosio čak 115,95%.

Iz ovih podataka možemo vidjeti kako pozitivan trend BDP-a utječe pozitivno na prodaju automobila. Također se može uvidjeti da je prodaja automobila izrazito ovisna o ekonomskom stanju unutar države.

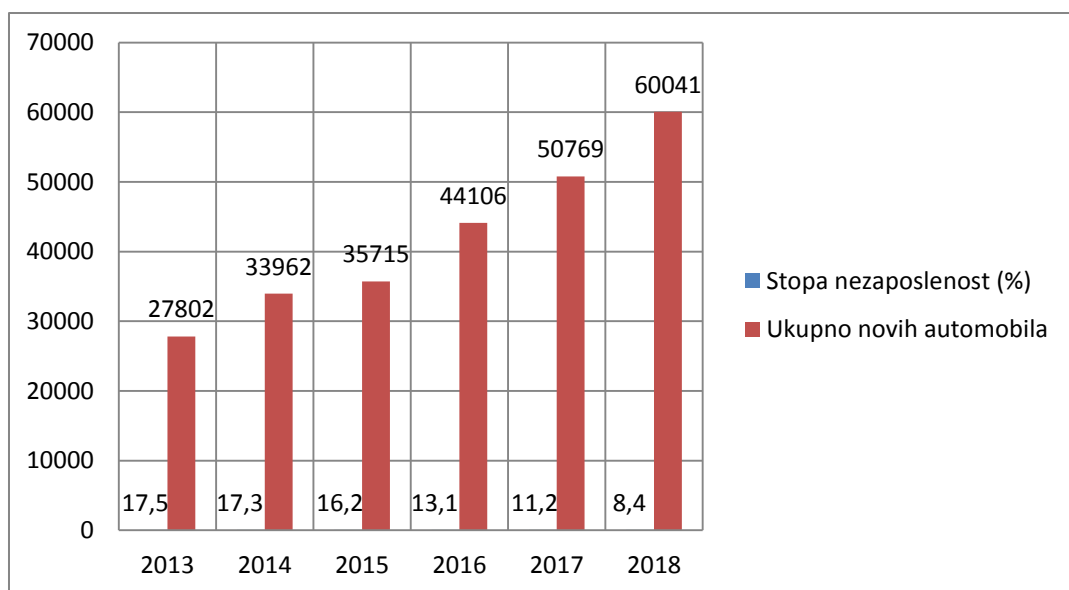
5.4.2. Utjecaj nezaposlenosti na prodaju vozila

Nezaposlenost je još jedan bitan faktor koji je rezultat ekonomskog stanja u državi, a samim time može utjecati na prodaju novih automobila. Za početak potrebno je definirati nezaposlenost.

Nezaposlenost se pojavljuje ako postoje kvalificirani radnici koji su voljni raditi po nadnicama koje prevladavaju, ali ne mogu naći uposlenje. Dakle, nezaposlene osobe su osobe starije od 16. godina, sposobne i voljne raditi i aktivno traže posao, ali su bez posla.

Stopa nezaposlenosti je broj nezaposlenih radnika podijeljen s ukupnim brojem radno sposobnog stanovništva (radno sposobnim stanovništvom se smatraju osobe između 16 i 65 godina starosti).³¹

³¹ Izvor s interneta: Wikipedija, raspoloživo na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Nezaposlenost> [17.8.2019.]

Graf 4 : Usporedna kretnja stope nezaposlenosti s prodajom novih automobila u RH

Izvor: Suzuki i HNB, <https://www.hnb.hr/statistika/glavni-makroekonomski-indikatori>

Graf 4 prikazuje kretanje stope nezaposlenosti i broj prodanih novih automobila u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2018. godine.

Stopa nezaposlenosti je obrnuto proporcionalna broju prodanih novih automobila. Odnosno što imamo manje nezaposlenih prodaje se više novih automobila.

U promatranom razdoblju stopa nezaposlenosti godišnje redom pada za 0,2, 1,1, 3,1, 1,9 i 2,8 postotnih poena.

Prodaja novih automobila kao što je prije spomenuto bilježi značajan rast od 22,1%, 5,16%, 23,49%, 15,1% i 18,3%.

Usporedi li se 2013. s 2018. godinom doći ćemo do rezultata da je pad stope nezaposlenosti iznosio 9,1 postotnih poena, dok je za isto razdoblje rast prodaje novih automobila iznosio čak 115,95%.

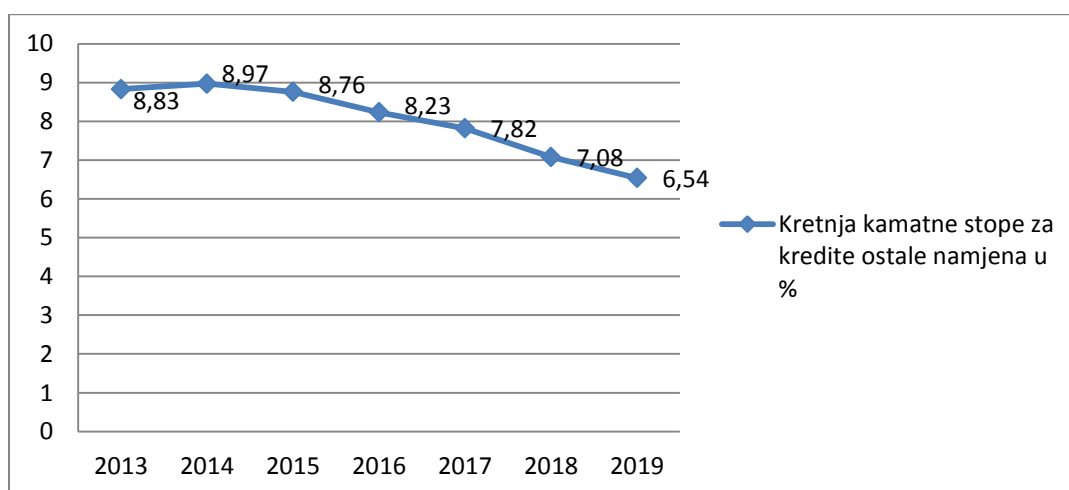
Iz navedenih podataka možemo zaključiti da Hrvatska bilježi pad nezaposlenosti, što može biti uzrokovano s više čimbenika kao što su otvaranje novih radnih mjesta, smanjenje radno sposobnog i ukupnog stanovništva, iseljavanje i dr.

S obzirom na navedene podatke uviđa se da smanjenje stope nezaposlenih ima pozitivan učinak na broj prodanih automobila.

5.4.3. Utjecaj kamatne stope na prodaju vozila

Kretanje kamatne stope može imati utjecaj na prodaju motornih vozila. Veliki broj pravnih i fizičkih osoba kao i kućanstava kupuje vozilo na kratkoročni kredit. Za analizu će se uzeti kretanja kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima bez valutne klauzule te za nenamjenske kredite među koje spadaju i krediti za automobile koje sustavno prati HNB.³²

Kao referentni period će se uzeti početak godine.

Graf 5 : Kretanja kamatne stope za kredite ostale namjene

Izvor: HNB, <https://www.hnb.hr/documents/20182/d0488965-5ae4-4cfc-ab3e-7327171dc687>

Od prije je poznato da prodaja automobila ima pozitivan trend i rast u zadnjim godinama. Iz grafikona 5 uočava se pad kamatne stope nenamjenskih kredita na kunske kredite kućanstvima u razdoblju od 2014. do 2019. godine.

Pad kamatne stope utječe pozitivno na prodaju automobila. Zbog toga što manja kamatna stopa smanjuje konačni iznos koji će biti potreban za, kupnju automobila ukoliko se za isti koristi nenamjenski kredit.

5.4.4. Utjecaj turizma na prodaju vozila

Turizam je jedna o najvažnijih gospodarskih grana Republike Hrvatske. Vlada navodi da je turistička potrošnja u Hrvatskoj je prešla 10 milijardi eura, te je iznosila 12 milijardi eura u

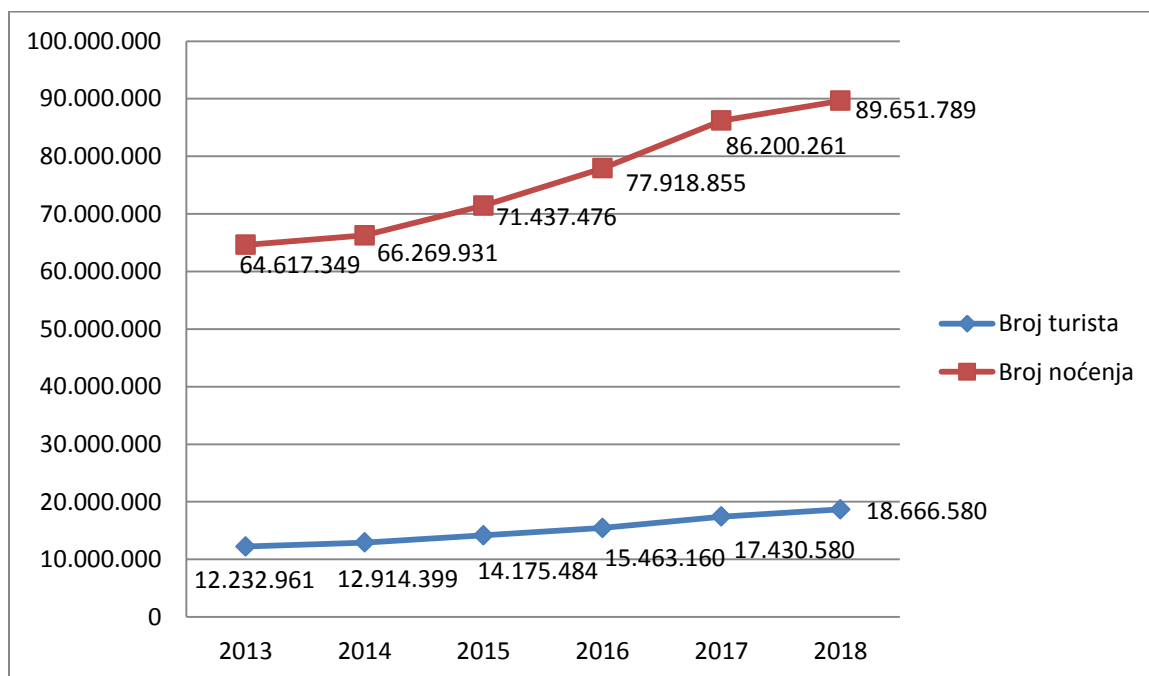
³² Izvor s interneta: HNB, raspoloživo na: <https://www.hnb.hr/statistika/statisticki-podaci/financijski-sektor/druge-monetarne-financijske-institucije/kreditne-institucije/kamatne-stope> [18.8.2019.]

2018. godini. ³³Paralelno s tim raste udio turizma u BDP-u Hrvatske koji je 2016. iznosio 16,9 %.³⁴

Zbog velikog utjecaja turizma na gospodarstvo Hrvatske bilo direktno ili indirektno koje se odražava s velikom zaposlenošću u tom sektoru i velikim priljevom stranog novca u Hrvatsku, može se smatrati da turizam ima utjecaj na prodaju novih vozila.

Ekonomski institut u Zagrebu proveo je sektorsku analizu turizma u odnosu na izvoz RH, gdje navodi da je udio turizam u izvozu 2017. iznosio 37,8% i bio je u stalnom porastu, tako da trenutno vrlo vjerojatno zauzima čak 40% izvoza, možemo reći da je turizam glavni izvoz države.³⁵

Turizam je u stalnom porastu i niže navedeni podatci će nam približe dočarati stanje.

Graf 6: Trend kretanja dolaska i noćenja turista

Izvor: Državni zavod za statistiku, <https://www.dzs.hr/Hrv/DBHomepages/Turizam/Turizam.htm>

³³ Izvor s interneta: Vlada, raspoloživo na: <https://vlada.gov.hr/vijesti/prihodi-u-turizmu-u-2018-godini-procijenjeni-na-12-milijardi-eura-sto-je-najvise-ikad/25185> [20.8.2019.]

³⁴ Izvor s interneta: Cimefraj, raspoloživo na: <https://www.cimerfraj.hr/aktualno/tsa-statistika-2016> [20.8.2019.]

Izvor s interneta: hrturizam, raspoloživo na: <https://hrturizam.hr/prosle-godine-ostvaren-rast-prihoda-od-turizma-od-10-posto-sto-cini-196-posto-bdp/> [20.8.2019.]

³⁵ Izvor s interneta: Ekonomski institut Zagreb, raspoloživo na: https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/SA_turizam_studeni_2018.pdf [20.8.2019.]

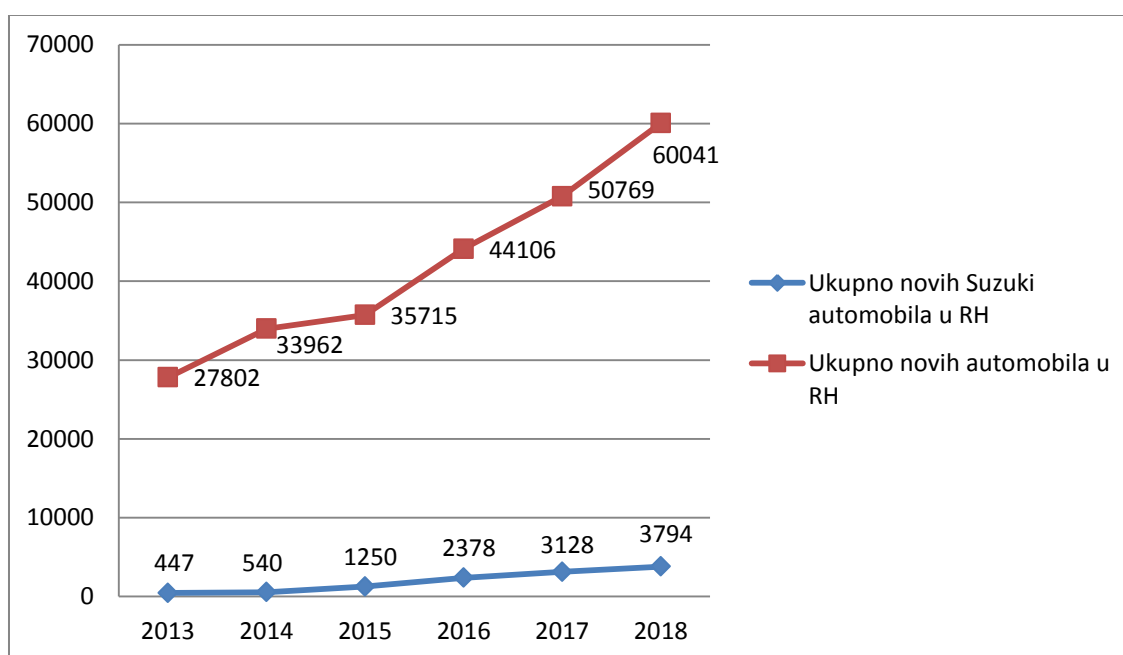
Iz grafa 7 se iščitava podatak o povećanju prodaje novih automobila, kao i povećanju prodaje Suzuki automobila.

Graf 6 prikazuje vidljivi rast i razvoj Hrvatskog turizma. Unazad 5 godina, od 2013. do 2014. godine raste broj turista i noćenja.

Možemo zaključiti da su u proporcionalnom omjeru broj turista, noćenja i prodaja novih vozila i Suzuki vozila. Odnosno da povećanje i rast Hrvatskog turizma pozitivno utječe na prodaju novih automobila. Samim rastom turizma raste ekonomska i kupovna moć stanovnika, što ima pozitivan utjecaj na prodaju automobila. Također postoji i direktan utjecaj turizma, a to je u području iznajmljivanja vozila i povećanja taxi prijevoznika. Iznajmljivači vozila i njihove flote novih vozila su zadnji nekoliko godina u stalnom rastu, kao i količina taxi prijevoznika te Uber vozača.

5.4.5. Utjecaj PPMV-a na prodaju vozila

Sukladno podacima trenda kretanja PPMV-a koji je ustanovljen u poglavlju 5.3. ovoga rada, dolazimo do zaključka o njegovom utjecaju na prodajom automobila, kao i na ukupno ostvarene prihode od poreza na promet vozila u RH. Prilikom analize istaknuti će se marka motornih vozila Suzuki, jer su modeli navedene marke uzeti u obzir prilikom prikazivanja trenda kretanja PPMV-a. Potrebno je naglasiti da je obračun PPMV-a univerzalan za sve marke motornih vozila, pa tako bi i trend kretanja PPMV-a ostalih marka motornih vozila bio sličan sa Suzuki-em.

Graf 7: Trend prodaje novih i Suzuki automobila

Izvor: Suzuki

Iz grafa 7 iščitava se broj novih prodanih vozila u RH i ukupno prodanih novih Suzuki automobila u RH. Jasan je rastući trend prodaje vozila. Razdoblje koje je uzeto u promatranje je razdoblje od 2013. godine kada je uveden PPMV, do 2018. godine.

Prodaja novih automobila bilježi značajan rast od 22,1%, 5,16%, 23,49%, 15,1% i 18,3%. Usporedbe radi broj novih vozila povećao se za 115,29% u 2018. godini u odnosu na 2013.

U istom razdoblju broj Suzuki vozila bilježi rast čak od 749%.

Uzme li se u obzir da se PPMV od svog uvođenja 2013. godine do danas blago povećao što je vidljivo iz poglavlja 5.3., a u istom razdoblju prodaja novih automobila raste, dolazimo do spoznaje da su trendovi proporcionalni. Iz navedene činjenice uviđa se da rast PPMV-a nema značajan utjecaj na prodaju vozila.

Usporedi li se rast Suzuki-a i rast ukupnog tržišta automobila, primjećuje se da Suzuki značajnije raste. Jedan od razloga svakako može biti PPMV koji sa svojim načinom oporezivanja potiče kupnju jeftinijih i manje štetnih vozila, što Suzuki svakako je. Također bitno je spomenuti da Suzuki bilježi značajan rast s modernizacijom i popularizacijom svojih modela, gdje treba istaknuti Vitaru kao najprodavaniji model fizičkim osobama 2016., 2017. i 2018. godine.

Struktura ostvarenih prihoda Carinske uprave u 2016. u odnosu na 2015. godinu		
Vrsta prihoda CU	2016.	2015.
Trošarine i posebni porezi	14.752.562.925 kn	13.921.776.859 kn
Carina i posebne uvozne pristojbe	410.066.673 kn	422.723.344 kn
PDV pri uvozu i porez na promet	7.517.737.465 kn	7.058.327.862 kn
Ostali prihodi (novčane kazne za carinske prekršaje i novčana sredstva dobivena od prodaje robe...)	27.720.601 kn	35.062.945 kn
Pristojbe u poljoprivredi – naknada za špekulativne zalihe	1.612.355 kn	11.369.011 kn
UKUPNI PRIHODI CARINSKE UPRAVE	22.712.389.414 kn	21.449.365.780 kn

Slika 15: Ostvareni prihodi Carinske uprave u 2016. u odnosu na 2015. godinu

Izvor: Carinska uprava,

<https://carina.gov.hr/UserDocsImages//4779//Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20radu%20Carinske%20uprave%20za%202016.%20godinu.pdf>

Struktura ostvarenih prihoda Carinske uprave u 2018. u odnosu na 2017. godinu		
Vrsta prihoda CU	2018.	2017.
Trošarine i posebni porezi	15.872.315.338	15.143.068.929
Carina i posebne uvozne pristojbe	349.761.450	382.785.515
PDV pri uvozu i porez na promet	9.208.609.200	8.227.126.579
Ostali prihodi (novčane kazne za carinske prekršaje i novčana sredstva dobivena od prodaje robe...)	49.325.445	31.769.748
Prihodi od obveza utvrđenih u postupku nadzora Carinske uprave bez ugovora o koncesiji	23.381.268	1.517.144
Pristojbe u poljoprivredi – naknada za špekulativne zalihe	-2.604.227	3.174.448
Naknada za obavljanje djelatnosti otpremničkog ureda na graničnom prijelazu	14.644.380	5.419.835
UKUPNI PRIHODI CARINSKE UPRAVE	25.515.432.855	23.794.862.197

Slika 16: Ostvareni prihodi Carinske uprave u 2018. u odnosu na 2017. godinu

Izvor: Carinska uprava,

<https://carina.gov.hr/UserDocImages//6364//Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20radu%202018.pdf>

Prihod od poreza na promet na vozila je direktno povezan s prodajom odnosno količinom prodanih vozila što je vidljivo iz slika 15 i 16 rastom prodaje vozila narastao je prihod od trošarina posebnih poreza, prihod od PDV pri uvozu i od poreza na promet. Taj odnos je proporcionalnog karaktera, odnosno prihod u državnom proračunu će biti veći ukoliko je više prodanih vozila.

6. Zaključak

Hrvatska ima mnogo poreza koji direktno terete kupnju novih vozila. Neki od njih se plaćaju prilikom same kupnje vozila, dok se neki plaćaju prilikom prijave odnosno registracije istoga. Možemo reći da svi veći nameti ili porezi kao što su PDV, PPMV u RH se oporezuju na sličan način kao i u zemljama EU. Također svi ti porezi koji su zajednički su većinom u Hrvatskoj značajniji, osobito PDV koji u RH ima jednu od najvećih stopa.

Što se tiče PPMV-a on ima trend povećavanja, jedan od razloga tome je globalna i EU politika vezana za očuvanje okoliša i utjecaja CO₂ na njega. Cilj je smanjiti emisiju CO₂, što se pokušava postići kroz PPMV čiji se konačni iznos sastoji od vrijednosne komponente i ekološke komponente. Što je veća cijena vozila i što je veća emisija CO₂ veći je i iznos PPMV-a. Tim porezom se potiče kupnja jeftinog i ekološki manje štetnog vozila.

Zaključak na navedenu temu bi bio da kretanje PPMV-a nema značajan utjecaj na prodaju novih vozila. Suprotno tome, povećanje prodaje vozila ima značajan utjecaj na punjenje državne blagajne jer upravo se prodajom vozila ostvaruje veći prihod od poreza na promet, posebnih poreza i PDV-a na uvoz.

Iz prikupljenih i obrađenih podataka, može se zaključiti da na prodaju automobila značajan utjecaj ima ekonomsko stanje u državi. Taj podatak mogu potkrijepiti činjenicama da rastom PPMV-a raste i prodaja vozila, gdje uviđamo da porez nema veliki utjecaj na kupnju vozila. Suprotno tome rast ekonomskog stanja u državi, koje se može izvući iz podataka rasta BDP-a po stanovniku, veće dostupnosti jeftinijih nenamjenskih kredita, pada stope nezaposlenosti i rasta jedne od glavnih industrija države turizma, ima pozitivan učinak na prodaju automobila.

7. Literatura

1. Branimir Hitrec, Jutarnji List, raspoloživo na: <https://www.jutarnji.hr/autoklub/aktualno/sami-izracunajte-koliko-cete-od-2018-placati-promjenu-vlasnistva-automobila/6848805/>
2. Izvor s interneta: ACEA, raspoloživo na : <https://www.acea.be/industry-topics/tag/category/taxation>
3. Izvor s interneta: Carina, raspoloživo na: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/visine-i-nacin-obracuna-trosarina-posebnih-poreza/motorna-vozila/3633>
4. Izvor s interneta: Carina, raspoloživo na: <https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Trosarine/Posebni%20porezi/Motorna%20vozila/Pravilnik%20-%20motorna%20vozila//Prilog%208%20Obrazac%20MI-MV.doc>
5. Izvor s interneta: Carina, raspoloživo na : <https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Trosarine/Posebni%20porezi/Motorna%20vozila//Kako%20izra%C4%8Dunati%20posebni%20porez%20na%20motorna%20vozila.pdf>
6. Izvor s interneta: Carina, raspoloživo na: <https://carina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Trosarine/Posebni%20porezi/Motorna%20vozila/Pravilnik%20-%20motorna%20vozila/Pravilnik%202018.%20pro%C4%8Di%C5%A1%C4%87eni%20tekst%201-17%20i%2018-2.pdf>
7. Izvor s interneta: Carinska uprava, <https://carina.gov.hr/UserDocsImages//6364//Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20radu%202018.pdf>
8. Izvor s interneta: Carinska uprava, <https://carina.gov.hr/UserDocsImages//4779//Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20radu%20Carinske%20uprave%20za%202016.%20godinu.pdf>
9. Izvor s interneta: Centar vozila Hrvatske, raspoloživo na : <https://www.cvh.hr/homologacija-sto-je-homologacija-vozila/>
10. Izvor s interneta: Cimefraj, raspoloživo na : <https://www.cimerfraj.hr/aktualno/tsa-statistika-2016>
11. Izvor: Državni zavod za statistiku, raspoloživo na: <https://www.dzs.hr/Hrv/DBHomepages/Turizam/Turizam.htm>
12. Izvor s interneta: Ekonomski institut Zagreb, raspoloživo na : https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/SA_turizam_studeni_2018.pdf
13. Izvor s interneta: Europa, raspoloživo na : https://europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/cars/vat-buying-selling-cars/index_en.htm#business-new
14. Izvor s interneta: Europska Komisija, raspoloživo na: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat_en
15. Izvor s interneta: Fzoeu, raspoloživo na: http://www.fzoeu.hr/hr/naknade/naknade_temeljem_zakona_o_odrzivom_gospodarenju_otpadom/naknada_za_gospodarenje_s_otpadnim_gumama/
16. Izvor s interneta: Hak, raspoloživo na: <https://www.hak.hr/vozila/homologacija/naknade/>
17. Izvor s interneta: Hak, raspoloživo na : <https://www.hak.hr/vozila/homologacija/>

18. Izvor s interneta: HNB, raspoloživo na : <https://www.hnb.hr/statistika/statisticki-podaci/financijski-sektor/druge-monetarne-financijske-institucije/kreditne-institucije/kamatne-stope>
19. Izvor s interneta: HNB, raspoloživo na: <https://www.hnb.hr/documents/20182/d0488965-5ae4-4cfc-ab3e-7327171dc687>
20. Izvor s interneta: HNB, raspoloživo na: <https://www.hnb.hr/statistika/glavni-makroekonomski-indikatori>
21. Izvor s interneta: hrturizam, raspoloživo na : <https://hrturizam.hr/prosle-godine-ostvaren-rast-prihoda-od-turizma-od-10-posto-sto-cini-196-posto-bdp/>
22. Izvor s interneta: Net.hr, raspoloživo na : <https://net.hr/danas/hrvatska/vlada-raspravlja-o-dodatnim-porezima-na-motorna-vozila-hocemo-li-zbog-limenih-ljubimaca-placati-vecu-cijenu/>
23. Izvor s interneta: Porezna uprava, raspoloživo na : <https://www.porezna-uprava.hr/Gradani/Stranice/Motorna%20vozila/Vlasnik.aspx>
24. Izvor s interneta: Suzuki i HNB, raspoloživo na: <https://www.hnb.hr/statistika/glavni-makroekonomski-indikatori>
25. Izvor s interneta: Vlada, raspoloživo na : <https://vlada.gov.hr/vijesti/izmjenama-i-dopunom-prijedloga-zakona-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila-smanjit-ce-se-porezno-opterecenje/22836>
26. Izvor s interneta: Vlada, raspoloživo na : <https://vlada.gov.hr/vijesti/prihodi-u-turizmu-u-2018-godini-procijenjeni-na-12-milijardi-eura-sto-je-najvise-ikad/25185>
27. Izvor s interneta: Wikipedija, raspoloživo na : <https://hr.wikipedia.org/wiki/Nezaposlenost>
28. Izvor s interneta: Wikipedija, raspoloživo na : https://hr.wikipedia.org/wiki/Bruto_doma%C4%87i_proizvod
29. Izvor s interneta: Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, raspoloživo na : <https://www.zakon.hr/z/561/Zakon-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila>
30. Narodne Novine (2015): Uredba o gospodarenju otpadnim vozima, Zagreb, broj 112
31. Narodne Novine (2016): Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila, Zagreb, broj 115, članak 5. (1)
32. Narodne Novine (2013): Zakon o posebnom porezu na motorna vozila, Zagreb, broj 15, članak 10. (1)
33. RRIF (prosinao 2016.) Jasna VUK „Izmjene i dopune zakona o posebnom porezu na motorna vozila“
34. Službeni list europskih zajednica I. 105/59
35. Suzuki ATT
36. Suzuki Cijenici

POPIS TABLICA:

Tablica 1 : Porez na promjenu vlasništva nad motornim vozilom

POPIS GRAFOVA:

Graf 1 : Trend PPMV-a

Graf 2 : Trend prodajne cijene bez PPMV-a

Graf 3 : Usporedna kretanja BDP-a po stanovniku s prodajom novih automobila u RH

Graf 4: Usporedna kretanja stope nezaposlenosti s prodajom novih automobila u RH

Graf 5 : Kretanja kamatne stope za kredite ostale namjene

Graf 6: Trend kretanja dolaska i noćenja turista

Graf 7: Trend prodaje novih i Suzuki automobila

POPIS SLIKA:

Slika 1: Slika 1: PDV izražen u postotnim poenima u zemljama u članicama EU

Slika 2: Registracijski porez u Mađarskoj, prikazan u mađarskim forintama

Slika 3: Mađarska, Porez na motorno vozilo

Slika 4 : Stopa deprecijacije

Slika 5 : Porez na cestovna motorna vozila

Slika 6 : Unos vozila (identifikacija)

Slika 7 : Prodajna cijena

Slika 8 : Dizelsko gorivo

Slika 9 : Benzin, ukapljeni naftni plin, prirodni plin i druga goriva osim dizelskog

Slika 10 : Obujam motora

Slika 11 : Obrazac MI-MV

Slika 12 : Internetsko ispunjavanje obrasca MI-MV

Slika 13 : Internetsko ispunjavanje obrasca MI-MV 2. dio

Slika 14 : Internetsko ispunjavanje obrasca MI-MV 3. dio

Slika 15 : Ostvareni prihodi Carinske uprave u 2016. u odnosu na 2015. godinu

Slika 16 : Ostvareni prihodi Carinske uprave u 2018. u odnosu na 2017. Godinu

SAŽETAK

Postoje mnogi porezi u Republici Hrvatskoj s kojima se oporezuje kupnja novog ili rabljenog vozila. Dva najveća i najznačajnija su PDV i PPMV. Uz njih važno je spomenuti i Porez na cestovna vozila, Porez na uvoz, homologaciju, naknadu za gume i lim, Porez na promjenu vlasništva. Većina članica EU dijeli sličan način oporezivanja kupnje vozila. Svim zemljama je zajednički i najznačajniji PDV i PPMV. PPMV je porez koji se plaća prilikom kupnje vozila. Iznos navedenog poreza sastoji se od vrijednosne komponente i ekološke komponente. Na vrijednosnu komponentu utječe cijena vozila, dok na ekološku njegova emisija ispušnih plinova izražena u CO₂. Primjetan je rast trenda kretanja PPMV-a, što proizlazi iz razloga globalne i EU politike, gdje je cilj smanjenja zagađenja okoliša. Iako PPMV bilježi trend rasta kroz godine prodaja automobila je u porastu. Porast prodaje automobila može se povezati s jačanjem Hrvatskog gospodarstva i povećanjem kupovne moći građana, što je pozitivno korelirano s rastom BDP-a po stanovniku, smanjenju nezaposlenosti, rasta turizma te pada kamatnih stopa za nenamjenske kredite.

Ključne riječi: Porezi, PPMV, Poseban porez na motorna vozila, Vozila

SUMMARY

There are various taxes in the Republic of Croatia concerning taxation on buying new or used vehicles. The most important ones are VAT and PPMV (Special tax on motor vehicles). Besides them, it is important to mention tax on road vehicles, import tax, approval, tire and tin fee and property change tax. Most of countries of the European Union share similar types of taxation on purchasing motor vehicles. The ones they have in common are VAT and special tax on motor vehicles. Special tax on motor vehicles is the tax people pay when buying a vehicle. The amount they have to pay includes the value component as well as the ecological one. The price of the vehicle affects the value component while emissions of exhaust gases (CO₂) form the ecological part of the final price. Increasing trend of special tax on motor vehicles is noticeable due to global and EU politics because they tend to reduce the environmental pollution. Although special tax on motor vehicles increases year after year, that has not affected their sales. On the contrary, sales are also tending to grow. That can be related with the growth of the Croatian economy and the increase of purchasing power of its residents. That can be concluded after studying the data which shows growing GDP rates through the years, reduction of unemployment, growth of tourism and a fall in interest rates related to non-purpose loans.

Keywords: Taxes, Special tax on motor vehicles, Vehicles